

Évközi 4. vasárnap

Lk 4,21–30

„Senki sem próféta a saját hazájában”

Ebben a szövegben láthatjuk, hogy miként talál egymásra az Ó- és az Újszövetség, miként veszi át a próféta küldetés feladatát Izajástól Jézus. A názáreti zsinagóga a Lukács-evangélium logikája szerint fontos kiindulópontja Jézus küldetésének. Az evangélista olyan Jézus-pályát ír le, amely szülővárosától folyamatosan halad előre Jeruzsálem felé. Ez nem pusztán egyetlen jeruzsálemi zárandoklat története, amely valójában nem felel meg a történeti tényeknek, mert Jézus legalább három húsvéton járt Jeruzsálemben, de megfelel a szinoptikus evangéliumok elképzeléseinek. Ami Názáretben, ebben a jelenetben elkezdődik, az lesz a következőkben Jézusnak, a Messiásnak a fokozatos bemutatkozása. Jézus ugyan máskor is, „szokása” szerint, mint kora vallásos férfiai a szombaton felolvasásra jelentkezett a zsinagógában. Máskor talán nem tett ilyen nyilatkozatot, mint most. De az izajási szöveg felszínre hozza messiási tudatát, megnyilatkozik, saját életére mondja: „Az Úr lelke rajtam, ő kent fel engem...”

Miután Jézus elmondja, hogy ez a szöveg benne beteljesedett, világossá válik messiási hitvallása. Furcsa módon azonban ezt a nyilatkozatot nem felszabadult üdvrialgás követte, hanem a hallgatóság istenkáromlónak tartva haragra gerjedt és kiüzte a városon kívülre.

Jézus a nyilatkozattétel idején, már nem ismeretlen názáreti. Akik körülötte vannak, tudnak gyógyításáról, főleg a kafarnaumi gyógyításról (23. v). Ismert igehirdető, de azt, hogy ő lenne az évszázadok óta várt Messiás, annak még a gondolatát is visszautasítja a hallgatósága. Jézus a megbotránkozásra újabb provokációval felel. Illés prófétát említi, és annak visszautasítását. Ez viszont eszterlen haragot provokál a hallgatóságban.

Kérdeznénk miért? Azért, mert az Isten közelségét valahogyan nehezen viselték el Názáretben, Jézus idejében és most is. Szintén állandó a tiltakozás, ne nevezze magát senki se szentnek közülünk, a környezetünkben, mert arról bebizonyítjuk, mennyire nem az.

Jézust is le akarják taszítani, mert kortársai fölé emelkedett. Ez a harag erősebb a próféta szónál. A felkorbácsolt indulatok közben

már senki sem törődött az Írásnak a számukra nyitott értelmével, senkit sem érdekelt a folytatás. Amint Jézus messiási küldetéssel lép fel, azonnal megjelenik az ádáz ellenséges indulat vele szembe. Jézus nagysága a némaságában nyilvánult meg. Áthaladt a dühöngő tömegen. Ez jellemzi későbbi működését is, amikor lelkesednek érte. Nem veszíti el a fejét, amikor a gyűlölet esküszik össze ellene, nem ragad át rá az ellenségeinek a haragja.

Fontos üzenet ez a názáretieknek, a jeruzsálemieknek, a Galileában élő Jézus-követőknek, de fontos megállapítás az üldözött palesztinai egyháznak, és a Lukács-evangélium megírása idején az üldözött pogány keresztényeknek.

Számunkra is az Evangélium üzenete az, hogy időről időre gyűlölnék minden keresztényt, oktalanul, értelmetlenül. A keresztény egyház előrehaladásának ereje Jézus magatartásában van, aki képes volt a gyűlölet közepette is higgadt maradni. Sőt az életveszély, a fájdalmak ellenére is megtagadta magától a gyűlöletet, és imádkozott üldözőiért.

A názáreti bibliaolvasás jelensége nem minden alkalommal ismétlődött. Csak ha a próféta lelkének szavai nyitott lélekre találtak a hallgatóság és az olvasók között. Ha ez a nyitott lélek vállalta az elköteleződés feladatát. De a folyamat még itt sem ért véget, ez mind csak előkészület volt. Ebben a világban az embernek meg kell vallania elkötelezettségét, vállalni a csodálat helyett az értetlenséget, a gúnyolódást vagy a gyűlöletet még a legközelebbi barátoktól is. Ha eközben higgadt marad, akkor megkezdődhet Istentől és az Írástól ihletett szolgálata. Ez a szolgálat pedig addig értékes, amíg az „Úr lelke rajta”.

A feldühödött nép imája

A feldühödött nép így imádkozott:

„Urunk! Miért hagytál el minket? Oly távoli vagy! És mi pedig oly régóta várunk szabadításodra! Urunk, kérünk, tekints le ránk, és vedd le rólunk sújtó kezedet! Nem elég, hogy a rómaiak megszenteltelenítik Izrael földjét, és megnyomorítják a népet, hanem még hamis prófétákkal is sújtasz minket, olyanokkal, mint ez a názáreti, az ács fia, aki Messiássá akarja tenni magát, de csodajelet nem tud mutatni. Urunk, szabadítsd meg Izraelt a hamis próféták-

tól és az álmessiasoktól, és kérünk, hogy küldd el az igazi Felkentet, a Messiás Királyt, aki Dávid trónján ül majd, kiűzi a rómaiakat, aki kiűzi az álmessiasokat, mint amilyen ez a Jézus is, és igazságot tesz, és olyan gazdaggá teszi az országot, mint Salamon idejében volt. Úgy legyen!

Rajta, gyerünk dobjuk ki őt a városból és taszítsuk le a hegyről!”

A morajló tömeg gyűrűjében szótlanul egyedül áll Isten Fia. Szólna, de az emberek dühödten rázzák öklüket. Az égre pillant, szemében kihuny a fény, és magukra hagyja őket.

Urunk, segíts, hogy szavainkkal, cselekedeteinkkel, meg gondolatlan ítéleteinkkel sohasem űzzünk el magunktól, hanem ragadjuk meg felénk nyújtó kezedet, és engedjük magunkat általad vezetni! Amen.